

BELONINGSCIRCUS: CREATIVITEIT VOOR BONUSBEHOUD

Het klimaat om grote bonussen uit te keren is er nog niet helemaal naar. En dus doen commissarissen een beroep op hun creatieve geest om bestuurders toch te fêteren.

TEKST: JASPER JANSEN EN DAVID TOMIĆ

ING domineert al ruim een week de voorpagina's. Commissarissen kozen een wel erg ongelukkig moment om bestuursvoorzitter Jan Hommen een bonus van 1,25 miljoen euro te gunnen boven op zijn basissalaris van 1,35 miljoen euro. ING staat, na twee jaar van verwoede pogingen om de reputatie op te vijzelen, weer synoniem voor een doorgeschoten bonuscultuur en graaigedrag. Onder druk van de politiek, vakbonden, verantwoordigde klanten en natuurlijk Youp van 't Hek krabbelde de ING-top terug. Weg bonus, nog even gedeisd houden, was uiteindelijk de mantra. Zodra ING onder het staatsjuk vandaan is, zullen commissarissen hun bewegingsruimte waarschijnlijk weer benutten. Volgend jaar beter, zal Hommen gedacht hebben.

BELABBERDE TIMING

De reuring kwam misschien niet eens zozeer door de hoogte van de bonus. Het was vooral de belabberde timing. ING zit vast in

het staatskorset en moet nog de helft van de 10 miljard euro steun terugbetalen. Ook is merkwaardig dat Hommen nu al 92 procent, zo schrijven de commissarissen althans in het jaarverslag, van de doelstellingen heeft behaald, krap twee jaar nadat ING door de staat overeind werd gehouden.

Daar staat tegenover dat ING weer winst maakt, het bonusbedrag voldoet aan de eisen die de Code Banken stelt (maximaal eenmaal het vaste salaris) en valt binnen de afspraken die de bank-verzekeraar met het ministerie van Financiën maakte in ruil voor de staatssteun.

Staatssecretaris Frans Weekers van Financiën liet afgelopen dinsdag weten de onder voormalig minister Bos gemaakte afspraken het liefst te willen aanscherpen. Zolang de staat niet alleen schuldeiser is, maar ook nog garant staat voor de risico's van de 28 miljard euro aan Alt-A-rommelhypotheken, zou ING geen variabele beloning aan haar bestuurders mogen toekennen.

NOG GEEN DRAAGVLAK

De volksoepstand richting ING laat zien dat er nog geen draagvlak voor bonussen bestaat. Een negatieve grondhouding van beleggers tegenover bonussen blijkt de fantasie van commissarissen te prikkelen. Zij gebruiken hun creativiteit om bestuurders toch aan een bonus te helpen, zo blijkt uit een eerste analyse van de net verschenen jaarverslagen.

Zo kan de grabbelton 'overige emolumenten' handig gebruikt worden om een extra-tje uit te keren. Een ander steeds populairder wordend instrument is de 'discretionaire bevoegdheid' van commissarissen om een bonus opwaarts bij te stellen of om de spelregels aan te passen, zodat de kans op een bonus in de nabije toekomst wordt vergroot. Een overzicht van de laatste beloningstrends uit de gereedschapskist van commissarissen. ■

GEEN BONUS? NIEUWE SPELREGELS

Als de uitkomsten tegenvallen, kunnen beloningsregels altijd worden aangepast. Zo vraagt Wolters Kluwer aandeelhouders volgende maand om hun fiat voor een nieuw beloningsbeleid. Nu nog is de bonus die na een prestatieperiode van drie jaren kan worden toegekend, volledig afhankelijk van het totale rendement voor aandeelhouders (koersontwikkeling inclusief dividenden, tsr) van Wolters Kluwer ten opzichte van vijftien concurrenten waaronder Pearson, McGraw-Hill en Reed Elsevier. En dat was vorig jaar een tegenvaller voor topvrouw Nancy McKinstry. Omdat het uitgeefconcern op de tiende plaats in de vergelijkingsgroep eindigde, kreeg zij in tegenstelling tot eerdere jaren geen aandelenbonus toebedeeld.

Om herhaling te voorkomen ziet de beloningscommissie, mogelijk daartoe aangespoord door McKinstry zelf, nu reden om behalve aandeelhoudersrendement ook de winst per aandeel

(wpa) voor de helft te laten meewegen in de bonustoekenning. "Hoewel tsr nog steeds een sterke waardemaatstaf is, kan deze worden beïnvloed door factoren die buiten de macht van het bestuur liggen", laat Wolters Kluwer nu weten. "Deze factoren omvatten macro-economische factoren, brede marktontwikkelingen en specifieke concurrentiegerelateerde zaken in de sector."

Vreemd. Iedere onderneming is blootgesteld aan macro-economische factoren en Wolters Kluwer en haar concurrenten onder vinden waarschijnlijk dezelfde rug- of kopwind. Het bestuur voelt zich comfortabeler bij de wpa, die beter te sturen is dan de tsr, zeker voor een onderneming die gretig aandeleninkoopprogramma's lanceert. Het aantal uitstaande aandelen vermindert daardoor en de wpa zal, bij minimaal gelijkblijvende winsten, kunnen plussen. Hoe de toekenningsstaffel er voor de wpa dan gaat uitzien, is Wolters Kluwer overigens vergeten te vermelden. ■